

Programa

*Educació Ambiental
i per a la Salut*

Josefina Sala Roca

Objectius generals:

1. *Introduir a l'alumne a la problemàtica medioambiental*
2. *Exposar la funció i àmbits d'aplicació de l'educació per a la Salut*
3. *Donar a coneixer com les conductes i estils de vida afecten a la Salut i el Medi Ambient*
4. *Habilitar als alumnes per identificar, comprendre i analitzar els condicionants interns i externs que incideixen en les conductes i estils de vida relacionats amb la Salut i el respecte pel Medi, així com per actuar sobre aquests condicionants*
5. *Capacitar a l'alumne perquè pugui elaborar i desenvolupar projectes d'educació per a la Salut i d'educació Ambiental*

Temari:

Tema 1: EDUCACIÓ PER A LA SALUT: ASPECTES GENERALS

- 1.- El concepte de 'Salut'
- 2.-Aplicabilitat dels constructes salut-malaltia
 - Educació en la institució sanitària
 - La sanitat a la institució educativa
 - L'educació sanitària a la societat
- 3.- Què és l'Educació per a la Salut?
- 4.- Bases teòriques de l'educació per a la Salut
- 5.- Funció de l'Educació per a la Salut
- 6.- Àmbits d'aplicació de l'Educació per a la Salut
- 7.- Educació per a la Salut i ètica

Tema 2: Educació ambiental: aspectes generals

- 1.- Introducció
- 2.- La Crisi Ambiental :
 - Origen i factors
 - Components crítics de la crisi ambiental
- 3.- Principis bàsics del paradigma de la complexitat i la crisi ambiental
- 4.- El desenvolupament sostenible i l'educació ambiental com a resposta:
 - El desenvolupament sostenible
 - L'educació ambiental com a resposta
 - Presa de consciència institucional

Tema 3: ELS ESTILS DE VIDA , LA SALUT I MEDI AMBIENT

- 1.- Estils de vida, salut i medi ambient
- 2.- Models explicatius

Tema 4: MODELS D'APRENENTATGE: EL MODEL DE COMPETÈNCIA

- 1.- Models d'Educació per a la Salut i d'Educació ambiental i models d'aprenentatge
- 2.- El model de Potenciació o Competència
- 3.- Valors en Educació per a la Salut
- 4.- Valors i Educació Ambiental
- 5.- L'enfocament totalitzador en l'ensenyament dels valors ambientals

Tema 5: PROCEDIMENTS I MÈTODES

- 1.- Mètodes i estratègies educatives en Educació per a la Salut
- 2.- Estratègies d'ensenyament de valors ambientals
- 3.- Taxonomies d'objectius d'aprenentatge
- 4.- Les habilitats de l'educador per a la Salut i de l'educador ambiental

Tema 6: PLANIFICACIÓ EN EDUCACIÓ PER A LA SALUT

- 1.- El model PRECEDE
- 2.- El model PIDICE
- 3.- La guia FACILE
- 4.- El model de Guy Parcel

Tema 7: PLANIFICACIÓ EN EDUCACIÓ AMBIENTAL

- 1.- Objectius
- 2.- Models
- 3.- Criteris a considerar
- 4.- Directrius metodològiques

Metodologia

Dues terceres parts del calendari previst per l'assignatura s'exposaran els continguts de l'assignatura i en l'altra tercera part es realitzaran seminaris per orientar i fer el seguiment dels projectes.

El professor exposarà els continguts de l'assignatura durant les classes teòriques, en les que també es realitzaran debats i activitats grupals.

Els crèdits pràctics consistiran en la realització d'un projecte tutoritzat. En aquest projecte es dissenyarà un projecte d'Educació per a la Salut o d'Educació Ambiental, (a escollir per l'alumne) on s'aplicaran els coneixements assolits.

Avaluació

L'avaluació es realitzarà mitjançant un examen de la matèria i l'avaluació del projecte , essent necessària la superació tant de l'examen com del projecte per aprovar l'assignatura.

L'examen avaluarà el coneixement sobre els continguts generals de l'assignatura mitjançant un test d'opcions múltiples i el projecte s'avaluara d'acord amb els criteris que es facilitarà a l'alumne en el moment de realitzar-lo.

Bibliografía

- R.M. Amatller et al.: *Quaderns d'educació per a la Salut a l'escola: Alimentació i nutrició.* Departament d'Ensenyament. 1994
- A. Arias et al.: *El món de l'educació i la salut.* Ed. Raima, S.L.. Barcelona, 1995
- M. Ballard, M. Pandya cop.: *Coneixements bàsics en educació ambiental: base de dades per a l'elaboració d'activitats i programes.* Di7. Binissalem, 1997.
- P. Bigordà et al.: *Quaderns d'educació per a la Salut a l'escola: Seguretat i Salut.* Departament d'Ensenyament. 1994
- J.M. Buceta y A. M. Bueno: *Modificación de conducta y salud.* EUDEMA. Madrid, 1990
- J. Cabra i X Sarasibar: *Quaderns d'educació per a la Salut a l'escola: Prevenció de les drogodependències.* Departament d'Ensenyament. 1994
- M. Caduco: *Guía para la enseñanza de valores ambientales.* Catarata. Madrid, 1995
- M. Calero i R. Tort: *Quaderns d'educació per a la Salut a l'escola: Salut mental.* Departament d'Ensenyament. 1994
- M. Costa y E. López: *Educación para la Salud: una estrategia para cambiar los estilos de vida.* Ed. Pirámide, S.A.. Madrid, 1996
- M. Costa y E. López: *Salud comunitaria.* Martínez Roca. Barcelona, 1986
- C. Fernández: *Educación y salud.* Universitat de les Illes Balears. Palma, 1991
- J. de Felice, A. Giordan, C. Souchon: *Enfoque interdisciplinar en la educación ambiental.* Bilbao. La Catarata, 1994
- C. Fernández i J. Fornés: *Educación y Salud.* Universitat de les Illes Balears. Palma, 1991.
- R. Folch: *Ambiente, emoción y ética.* Editorial Arial. Barcelona, 1998.
- P. Giolitto coor.: *Educación ambiental en la Unión Europea.* Luxembourg, Oficina de Publicaciones de las Comunidades Europeas, 1997
- K. Glanz, F. M. Lewis & B.K. Rimer, ed.: *Health behavior and health education.* Jossey-Bass Inc.. San Francisco, 1990
- J. L. González- Simancas y A. Polaino-Lorente: *Pedagogía Hospitalaria.* Narcea, S. A.. Madrid, 1990
- L.W. Green: *Health education planning: a diagnostic approach.* Mayfield. Palo Alto, 1980

- L. W. Green: *Health promotion planning: an educational and environmental approach*. Mayfield Pub. Mountain View, 1991
- H. R. Hungerford & R.B. Peyton: *Como construir un programa de educación ambiental*. Catarata. Bilbao, 1995
- D.H. Knapp, T.L. Volk, H.R. Hungerford: *Global Change. Environmental Education Module*. UNESCO-UNEP
- F. Martín-Molero: *Educación ambiental*. Sintesis. Madrid, 1996
- A. J. Nieda: Transversales: *Educación para la Salud. Educación Sexual*. Ministerio de Educación y Ciencia. 1992
- M. Novo i R. Lara (coord): *El Análisis Interdisciplinar de la Problemática Ambiental. II*. Fundación Universidad-Empresa. Madrid, 1997.
- M. Novo i R. Lara (coord): *El Análisis Interdisciplinar de la Problemática Ambiental. I*. Fundación Universidad-Empresa. Madrid, 1997.
- M. Novo i R. Lara (coord): *La Interpretación de la Problemática Ambiental: Enfoques Básicos. I*. Fundación Universidad-Empresa. Madrid, 1997.
- M. Novo i R. Lara (coord): *La Interpretación de la Problemática Ambiental: Enfoques Básicos. II*. Fundación Universidad-Empresa. Madrid, 1997.
- Pardo Díaz: *La educación ambiental como proyecto*. Horsori. Barcelona, 1995
- R. Quetel: *Educación ambiental: hacia una pedagogía basada en la resolución de problemas*. Bilbao. La Catarata, 1994
- A. Polaino-Lorente: *Educación para la Salud*. Herder, S.A.. Barcelona, 1987
- A. Rochon: *Educación para la Salud*. Masson, S.A.. Barcelona, 1991
- A. Sánchez comp.: *Programas de prevención comunitaria*. PPU. Barcelona, 1993
- A. Sireau Romain et al.: *Educación y medio ambiente*. OEI y Ed. Popular. Madrid, 1989
- J. Sureda y A.J. Colom: *Pedagogía ambiental*. CEAC. Barcelona, 1989
- J. Sureda: *Guía de la educación ambiental*. Anthropos. Barcelona, 1990
- K. Tones & S. Tilford: *Health education*. Chapman & Hall. London, 1990

A. Vargas: *Educación para la salud*. Interamericana McGraw-Hill. México, 1993

F. Velazquez de Castro: *Educación Ambiental*. Narcea y Ministerio de Educación y ciencia. Madrid, 1995

Wilke, R. J.: *Estrategias para la formación del professorado en educación ambiental*. Bilbao. La Catarata, 1994

A. Young: *Principios fundamentales para el desarrollo de la educación ambiental no convencional*. Bilbao. La Catarata, 1994

D. autors: *Aprender para el futuro: Educación para la Salud*. Fundación Santillana. Madrid, 1994

Diversos autors: *L'educació ambiental*. Servei del Medi Ambient. Barcelona, 1983

Conferències nacionals d'educació ambiental. Departament de Medi Ambient

Cuidem la Terra. Una estratègia per viure de manera sostenible. Departament del Medi Ambient. Barcelona, 1992